

Podávání transfuzí

Transfúze je podání krve získané od jednoho člověka (dárce) druhému člověku (příjemce).

Předpoklady dárčovství

- Věk mezi 18–65 lety, pro první odběr se nedoporučuje věk nad 60 let (nevztahuje se na autologní odběry – krev pro autotransfuzi, a na dárčovství krvetvorných buněk pro transplantaci mezi pokrevními příbuznými);
- hmotnost nad 50 kg;
- odpovídající kontakt s dárce, souhlas dárce.

Podávání transfuze pacientovi

Vyloučení z dárčovství

Mezi trvalá vyloučení patří

- Diabetes mellitus při léčbě inzulinem,
- epilepsie,
- astma bronchiale,
- hypertenze (systolický tlak $\uparrow$ 180 mmHg nebo diastolický tlak $\uparrow$ 110 mmHg),
- choroby srdce a cév (angina pectoris, nepravidelnosti v akci srdeční, atd.),
- infekční choroby (virová hepatitida B, C, mimoplicní TBC, syfilis, AIDS, HIV, atd.),
- intoxikace, alkohol, drogy, rizikové sexuální chování,
- krev a krevní choroby (krvácivé stavy a těžší poruchy krvetvorby),
- onemocnění ledvin (např. chronická glomerulonefritida, pyelonefritida),
- osoby po resekci žaludku,
- osoby po transplantaci,
- prevence přenosu krví lidské formy tzv. BSE (jedinci, kteří se zdržovali ve Velké Británii nebo Francii více než půl roku v období od r. 1980–1996,
- jedinci po prokázaném onemocnění malárií,
- zhoubná onemocnění.

Dočasná vyloučení z dárčovství

- Alergie (pylové alergie, senná rýma či astma ve fázi projevů onemocnění),
- infekční choroby (TT nad 38 st. C – vyloučení na 2 týdny po vysazení ATB a odeznění příznaků),
- infekční mononukleóza – 1 rok po úplném uzdravení,
- virová hepatitida A – 1 rok po úplném uzdravení,
- osoby po akupunktuře, tetování a percingu (6 měsíců až 1 rok),
- TBC plicní (vyloučení na 2 roky po uzdravení),
- očkování živými vakcínami (TBC, zarděnky,...) 4 týdny po aplikaci očkování,
- očkování – pasivní imunizace (chřipka, klíšťová encefalitida, tetanus,...) 48 hodin po aplikaci, pokud nejsou komplikace,
- operace (malé chirurgické výkony – např. po vytržení zubu), 1 týden,
- velké operace – 6. měsíců,
- těhotenství – 9 měsíců po porodu a 1 měsíc po skončení laktace,
- osoby po transfúzi – 1 rok.

Krevní skupiny

- Krevní skupiny jsou organické látky, které se nacházejí na povrchu buněk, některé i v krevním séru;
- dělíme na krevní skupiny erytrocytů, leukocytů, trombocytů, dále sérové a enzymové;
- krevní skupinové vlastnosti jsou dědičné.

Výskyt krevních skupin v českých zemích

- Nejčastější je skupina A (cca 43 %),
- dále 0 (cca 42 %),
- následuje skupina B (cca 11 %),
- nejmenší výskyt je skupiny AB (cca 4 %).

Autotransfúze

- Je bezpečný, relativně bezrizikový způsob krevního převodu;
- provádí se u pacientů s plánovanými rozsáhlými operacemi (podmínkou je, aby pacient byl jinak v přiměřeném zdravotním stavu);
- pacientovi se v předoperačním období odebere krev (množství odebrané krve závisí na krevním obrazu a klinickém stavu pacienta);
- krev se konzervuje a připraví k opětovnému převodu při operaci nebo v prvních pooperačních dnech;
- výhodné je oddělit plazmu a zmrazit k uchování koagulačních faktorů).

Výhody: vyloučení alergických, hemolytických a infekčních komplikací.

Odkazy

Použitá literatura

- KOLEKTIV AUTORŮ,. *Základy ošetřování nemocných*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 2005. 145 s. ISBN 80-246-0845-6.
- MIKŠOVÁ, Z, et al. *Kapitoly z ošetrovateľskej péče I..* 2. vydání. Praha : Grada, 2006. 248 s. ISBN 80-247-1442-6.
- MIKŠOVÁ, Z, et al. *Kapitoly z ošetrovateľskej péče II..* 2. vydání. Praha : Grada, 2006. 171 s. ISBN 80-247-1443-4.
- RICHARDS, A a S EDWARDS. *Repetitorium pro zdravotní sestry*. 1. vydání. Praha : Grada, 2004. 376 s. ISBN 80-247-0932-5.
- ROZSYPALOVÁ, M a A ŠAFRÁNKOVÁ. *Ošetrovateľství I., II..* 1. vydání. Praha : Informatorium, 2002. 239 s. ISBN 80-86073-97-1.
- WORKMAN, B a C., L. BENNETT. *Klíčové dovednosti sester*. 1. vydání. Praha : Grada, 2006. 259 s. ISBN 80-247-1714-X.

Externí odkazy

- OSACKÁ, Petronela. *Infúzioterapia a transfúzioterapia* [online]. Multimediálna podpora výučby klinických a zdravotníckych disciplín :: Portál Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského, ©5.2.2011. Poslední revize 2.12.2011, [cit. 2011-12-23]. <<https://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=141>>.